

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА РОМА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША

2016-2018 година

Застава Рома је **плава** у горњем делу, **зелена** у доњем, са црвеним точком у средини.

Плава боја асоцира на небо, слободу, безгранично пространство и живот под ведрим небом.

Зелена асоцира на траву, друм и стална путовања.

Црвени точак са 16 паока је симбол номадског живота и прогона Рома.

Под ромском заставом никада није вођен нити један рат.

Ромска химна је *Белем, ђелем лунгоне дрочеја*.

Традиционални Роми веома цене проширену породицу.

Најважнији су празници Турђевдан/Ерделези, Василица и Бибија.

1. О локалном акционом плану за унапређење положаја Рома у Граду Нишу

Акциони план за побољшање положаја Рома Града Ниша је документ који целовито разматра проблематику Рома и садржи скуп мера и активности разноврсних носилаца као што су доносиоци политичких одлука, институције, органи, удружења грађана и невладине организације у циљу **побољшања положаја и живота Рома**. У интересу је и локалне заједнице да сви носиоци активности дају пун допринос побољшању друштвеног положаја Рома и њиховом ширем укључивању у све друштвене токове. Локални акциони план је развијен са експертском подршком пројекта Интеграција Рома 2020 Савета за регионалну сарадњу.

Под процесом локалног акционог планирања унапређења положаја Рома на територији Града Ниша за период 2016-2018 година, подразумева се процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот Рома Локална самоуправа намерава да оствари у локалној заједници у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих релевантних актера у заједници у планирању и примени плана. Локални акциони план за унапређење положаја Рома је резултат процеса планирања или планска одлука којом су дефинисани основни начини остваривања циљева ове националне мањине у локалној заједници.

Локални акциони план (у даљем тексту ЛАП), намењен је представницима локалних власти, ромским активистима, запосленима у образовним и здравственим институцијама, Центру за социјални рад и осталим локалним институцијама и организацијама чије поље рада има везе са унапређењем положаја Рома. Циљ овог акционог плана је да укаже на важност планског и системског приступа, као и на важност међусекторске сарадње, у настојању да се постигну минимални помаци у решавању бројних проблема који су повезани са унапређењем Рома у локалној средини.

Локални акциони план за унапређење положаја Рома доноси се на период од 2017-2018 године, са детаљном разрадом активности. За потребе процеса, прикупљање и анализу основних податка о положају и потребама Рома у Нишу, коришћени су следећи извори: статистички подаци, извештаји Локалне самоуправе, Центра за социјални рад, Дома здравља, Школске управе, Националне службе за запошљавање, Црвеног Крста, Профил заједнице, База података за праћење мера за укључивање Рома, састанци и консултације са представницима цивилног сектора и представницима ромске популације, а у складу са препорукама Владе Републике Србије датим у Стратегији за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2016-2025 године.

2. Основни принципи и вредности на којима почива Акциони план

- поштовање, заштита и испуњавање законских права Рома;
- пуно и ефикасно укључивање Рома у све области друштвеног живота;
- поштовање, признавање и промоција различитости;
- једнаке могућности засноване на једнаким правима;
- родну равноправност;
- спречавање и борба против свих облика дискриминације и
- спровођење мера афирмативне акције.

3. Специфични циљеви ЛАП-а по областима

ОБРАЗОВАЊЕ

1. Потпун обухват деце ромске националности у образовни систем.
2. Материјална и финансијска подршка ромским ученицима.

3. Минимизирање осипања ромске деце из образовног система.
4. Једнак квалитет образовања и смањење предрасуда и укидање дискриминације према ромској деци у образовним установама.
5. Заустављање сегрегације и укидање дискриминације.

ЗАПОШЉАВАЊЕ

1. Унапређивање предузетништва код Рома и Ромкиња.
2. Подстицаји и подршка послодавцима за отварање и опремање радних места намењених запошљавању Рома и Ромкиња.
3. Повећање запошљивости Рома и Ромкиња.

ЗДРАВЉЕ

1. Утврђивање здравственог стања ромске популације на територији Града Ниша.
2. Повећање нивоа знања о значају лечења и значају превентивне контроле здравља.
3. Побољшање доступности здравствене заштите за ромску популацију.
4. Повећати обухват ромске деце вакцинацијом у циљу очувања здравља.

СТАНОВАЊЕ

1. Мапирање услова живљења Рома у насељеним местима Града Ниша.
2. Унапређење услова становања за Роме у Граду Нишу.
3. Адаптација и санација постојећих објеката.
4. Интеграција становника насеља у окружење у Граду Нишу.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

1. Једнак приступ социјалној заштити и социјалним давањима у складу са „Стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2016-2025.“

КУЛТУРА И ИНФОРМИСАЊЕ

1. Очување језика и културе ромске заједнице кроз информисање на матерњем језику.
2. Омогућити презентовање и очување ромске културе путем КУД-а, кроз музику, игру и плес.
3. Формирање Ромског Културног Центра.
4. Неговање културног идентитета ромске заједнице уз изградњу интеркултуралне друштвене заједнице.

4. Комисија за израду Локалног акционог плана за унапређење положаја Рома

У циљу израде овог документа формирана је Комисија за израду локалног акционог плана за унапређење положаја Рома у области становања, образовања, запошљавања, здравства, културе, и информисања и социјалне заштите, укључивања Рома у јавни живот и локалну заједницу кроз спорт, културу, информисање и јачање организација цивилног друштва на територији Града Ниша. Комисију чине представници: Локалне самоуправе као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа, општинске власти, представници јавних предузећа, установа и представници удружења и организација.

Комисија за израду Локалног акционог плана за унапређење положаја Рома чине следећи чланови (види Прилог 1. Решењу о оснивању радне групе):

- Председник Радне групе
Андонов Славица, председник Савета за људска и мањинска права
- Подпредседник Радне групе
Светозар Алексов, члан већа Града Ниша
- Чланови Радне групе
1. Сања Јефић Бранковић, Канцеларија за људска и мањинска права

2. Кариман Алијевић, члан Савета за људска и мањинска права
3. Осман Балић, YuRom центар Ниш
4. Ајша Алић, педагошки асистент
5. Туркијан Реџеџи, Продукција РомаWorld
6. представник Националног савета ромске националне мањине
7. представник Полицијске управе Ниш
8. представник Националне службе за запошљавање
9. представник Центра за социјални рад „Свети Сава“, у Нишу
10. представник Дома здравља Ниш
11. представник Школске управе Ниш
12. представник Управе за културу
13. представник Управе за планирање и изградњу

5. Роми у Нишу

Роми су се настанили у Нишу давно пре доласка Турака на Балканско полуострво, а претпоставља се да је један мањи број дошао заједно са турском војском. Први писани историјски документ који помиње постојање Рома у нишкој области је турски попис из 1491 године. Сврха овог, као и каснијих турских пописа била је евидентирање обвезника ради сакупљања цизије - порезе. Из овог Пописа се види да је у 18 турских нахија, међу којима је и нишка, живело 3.237 обичних и 211 удовичких домаћинстава Рома хришћана.

Данас, према Попису становништва из 2011 године, Град Ниш има 260.237 становника. Најбројнију и највидљивију националну мањину у Граду чине Роми којих је према званичним подацима 6.996. Претпоставља се да је стварни број припадника ромске заједнице неколико пута већи и процењује се на 20.000. Око 1.200 Рома су интерно расељена лица (УРЛ).

1. Градска општина (ГО) Црвени Крст је по површини територије највећа општина у Нишу са укупно 32.301 становника. Број Рома у ромским насељима је 5.360, што представља око 18% популације. Услови живота највећег дела ромске заједнице су неповољни: живе у четири урбана, нелегализована ромска насеља; најлошији услови становања су у новом насељу Шљака (настало од 1999 год.), са становништвом које је углавном ромске националности, и у њему живе претежно ИРЛ Роми са Косова и Метохије (КиМ), у коме велики број кућа нема прикључке на водоводну, канализациону и електричну мрежу, а улице су неасфалтиране; слични инфраструктурни проблеми постоје и у највећем насељу – Београд Мала. Општина је једна од првих које су у сарадњи са Министарством за људска и мањинска права покренуле процес легализације целих ромских насеља.

2. ГО Палилула према Попису становништва из 2011 год. има 73.801 становника. Процењује се да је око 7.500 или 10% Рома. Укупно око 4.500 Рома живи у четири стара, урбана, нелегализована ромска насеља, од којих два имају бољу стамбену инфраструктуру – сталне куће, водоводна, канализациона и електрична мрежа и асфалтиране улице, а два – Црвена звезда и Мраморска 11, су са врло лошом инфраструктуром. Руководство ГО Палилула испољава висок ниво разумевања и посвећености различитим питањима укључивања Рома и јасну визију даљег рада у тој области. Ромска заједница има позитивну слику о локалном руководству, јер је комуникација партнерска и сарадничка. Новоуспостављено руководство ГО Палилула разуме ову област и има мотивацију да се тиме бави.

ГО Црвени Крст и ГО Палилула немају писане, експлицитне политике и/или развојне програме за укључивање Рома, већ постоје имплицитне политике у овој области и неписане праксе рада. Најважније имплицитне политике Црвеног Крста су: одржавање доброг и не претерано формалног контакта са грађанима ромске националности преко Савета грађана; пружање информативне и техничке помоћи Ромима у остваривању права; обезбеђивање бесплатне правне помоћи свим грађанима, укључујући и Роме; развијена и добра партнерска сарадња са

ромским НВО сектором; испитивање потреба ромске заједнице засновано на непосредној комуникацији са становницима ромских насеља; комуницирање различитих административних процедура Ромима преко представника локалне управе који су најупућенији у њихове потребе и кроз сарадњу са Регионалном канцеларијом Националног савета Рома.

На нивоу Града постоји Савет за људска и мањинска права, док у градским општинама слична тела не постоје.

6. Општи приказ и основни Основни подаци о локалној заједници и Граду Нишу

Град Ниш је административни, културни и привредни центар југоисточне Србије. Подручје Града обухвата површину од 596,71км², на на којој се простире пет градских општина: ГО Медиана, ГО Нишка Бања, ГО Палилула, ГО Црвени Крст и ГО Пантелеј, са 68 приградских и сеоских насеља. После Београда и Новог Сада, Ниш је трећи највећи град у Србији који се налази на раскрсници најважнијих балканских и европских саобраћајних праваца. Ниш је универзитетски центар са око 30.000 студената. Према Попису становништва из 2011 године. Град Ниш има 260.237 становника, а само градско језгро – око 180.000 становника. Према Статистичком годишњаку у Нишу живе припадници 26 етничких група.

- Основни подаци о ГО Црвени Крст

Црвени Крст је по површини територије највећа градска општина у Нишу и формирана је 2004 год. Укупан број становника према Попису из 2011 године је 32.301, а од тога 10.522 становника живи у 4.520 градска домаћинства, а 21.779 становника живи у 5.987 сеоских домаћинстава. Просечна густина насељености је 211 становник по км², што је скоро два пута више од републичког просека. У оквиру Црвеног Крста постоји 26 насељених места од којих су 3 градска насеља и 23 сеоских насеља. ГО Црвени Крст је мултиетничка и мултиконфесионална заједница у којој заједно са већинским српским становништвом живе све националне мањине настањене у Нишу. Најбројнију националну мањину представљају Роми.

- Основни подаци о ГО Палилула

ГО Палилула је формирана септембра 2004 године. Палилула се налази у јужном делу Града и обухвата мању градску област и 15 сеоских насеља. Географски, ГО Палилула представља комбинацију низије (обале река Нишаве и Јужне Мораве) и висије. Општина обухвата територију површине 117,37 км² и према попису становништа из 2011 године има 73.801 становника, од којих 54.596 живи у градском делу општине, а 19.205 живи у руралној области. Међутим, према стручним проценама, ГО Палилула има 90.000 становника, захваљујући великом приливу интерно расељених лица са КиМ. План будућег, дугорочног развоја Палилуле предвиђа развијање рециклаже чврстог отпада и разних секундарних сировина, као привредне активности која обезбеђује очување околине, рационално располагање ресурсима и запошљавање за значајан број становника Општине. Општина има четири дечја вртића, седам основних школа са 13 издвојених јединица, две средње школе (гимназију и техничко-машинску школу) и три факултета (Факултет за спорт и физичко васпитање, Факултет заштите на раду и и Природно-математички факултет).

7. Националне мањине и њихова насеља у Нишу

Најбројнију и највидљивију националну мањину у Граду чине Роми. По попису од 2011 године у Нишу је насељено 6.996 Рома. Стварни број припадника ромске заједнице је неколико пута већи. Процене се крећу од 15.000 (трострука вредност званичних података, што се сматра реалном проценом тзв. “тамних бројки”) до 25.000-30.000 (процене ромских НВО). Око 1.200 Рома спада у категорију расељених лица. Половина ромске популације је млађа од 25 година, док је само 4% старије од 60 година. Процент незапослених је четири пута већи од просека укупне популације. Само 27% је економски активно, трећина прима неки облик социјалне

помоћи, а за 18% породица то је једини извор прихода. Само 9% има сталне приходе од рада, а само 2,5% ромских жена је стално запослено. Око 10.780 Рома у различитим ромским насељима живи у крајње лошим стамбеним условима. Након покретања неколико предузећа за “управљање комуналним отпадом”, број стално запослених Рома се повећава, јер је један број њих у овим предузећима нашао запослење са пристојним приходима. У Нишу се не емитује радио и ТВ програм на ромском језику на локалним РТВ станицама, осим *НВО Рома Ворлд* која у оквиру свог удружења оформила истоимени портал који је једини извор информација ромској заједници на југу Србије.

- Националне мањине и њихова насеља у ГО Црвени Крст

Најбројнију националну мањину на територији ове ГО представљају Роми, а све остале националне мањине заједно (укупно 21) су заступљене у незнатном проценту. Према подацима Пописа из 2011 године има укупно 2.464 Рома, али тај податак није тачан, с обзиром да се већи број Рома тада није изјаснио као припадници ромске националне групе. Број Рома процењен на основу истраживања у ромским насељима обављеног 2007 године је 5.360, што представља око 14% од укупног броја становника ГО Црвени крст. Роми претежно живе у четири урбана, нелегализована ромска насеља у сталним кућама. Три насеља су стара (Београд Мала, Курвин Град и 12. фебруар), а једно насеље – Шљака је ново (настало од 1999 године), са становништвом ромске и неромске националности и у њему живе претежно ИРЛ Роми са КиМ. Инфраструктура становања је најбоља у насељу Курвин Град - постоји водоводна и канализациона мрежа, електрична енергија и асфалтиране улице, затим у насељу 12. фебруар, где само улице нису асфалтиране, а остала два, највећа ромска насеља имају делове у којима су вода, канализација и струја доведени и делове у којима недостају. Београд Мала је делимично асфалтирана, док Шљака нема асвалтиране улице. ГО Црвени Крст је једна од првих општина која је у сарадњи са Министарством за људска и мањинска права покренула легализацију целих ромских насеља. Табела 2. приказује детаље о броју Рома и ромским насељима.

Број Рома у Градској општини Црвени Крст по ромским насељима	
Назив насеља	Процена броја становника
Београд Мала	4.023
Шљака	733
Курвин Град	511
12. фебруар	53
Укупно	5.320

Закључак: Удео Рома у укупном становништву ГО Црвени Крст је врло висок (14%). Услови живота највећег дела ромске заједнице су неповољни: живе у четири урбана, нелегализована ромска насеља; најлошији услови становања су у новом насељу Шљака претежно насељено ИРЛ Ромима са КиМ; велики број кућа нема прикључке на водоводну, канализациону и електричну мрежу, а улице су неасфалтиране; слични инфраструктурни проблеми постоје и у највећем насељу, Београд Мала. Општина је један од првих које су у сарадњи са Министарством за људска и мањинска права покренуле процес легализације целих ромских насеља.

- Националне мањине и њихове насеља у ГО Палилула

Палилула је мултиетничка и мултиконфесионална градска општина. Највећи проценат популације чине Срби (око 90%), али на територији Општине живе представници/це свих етничких група заступљених у Нишу. Најбројанију етничку групу чине Роми. Према званичним подацима Пописа из 2011 године, има 2.745 Рома. Тај податак није потпуно тачан, јер се извесни број Рома није изјаснио као Роми, тако да се процењује да је стварни број Рома у Општини око 7.500, што представља око 10% становништва. Укупно око 4.500 Рома живи у четири стара, урбана, нелегализована ромска насеља: Сточни трг, Мраморска 8, Мраморска 11 и Црвена звезда 21_А. Два насеља - Сточни трг и Мраморска 8, имају бољу стамбену

инфраструктуру – сталне куће, водоводну и канализациону мрежу, струју и асфалтиране улице. Насеље Црвена звезда 21_А има 90% сталних кућа, али без воде, канализације, струје и без асфалтираних улица. Насеље Мраморска 11 чине привремене куће, а сви остали инфраструктурни услови су исти као и у насељу Црвена звезда 21_А. Табела 3. приказује детаље о броју Рома и ромским насељима.

Број Рома у Градској општини Палилула по ромским насељима	
Назив насеља	Процена броја становника
Сточни трг (Мраморска 8 и Мраморска 11)	4.000
Црвена звезда 21 _А	500
Укупно	4.500

Закључак: Удео Рома у укупном становништву ГО Палилула је висок (10%). Највећи број Рома живи у четири урбана, нелегализована насеља. Услови живота у два насеља (Мраморска 11 и Црвена звезда 21_А) су врло неповољни: део становника станује у привременим кућама; и сталне и привремене куће немају прикључке на водоводну, канализациону и електричну мрежу. У оба насеља улице су неасфалтиране.

8. Локална самоуправа, институције и начини рада

- Однос локалне самоуправе према питањима Рома

Руководеће структуре градских општина су потпуно упознате са проблемима ромске популације на њиховој територији и свесне важности решавања тих проблема за напредак заједнице у целини. Визија укључивања Рома је **смањено сиромаштво ромске заједнице** кроз унапређење могућности за запошљавање (преквалификација и доквалификација), подршку у запошљавању и унапређењу становања (легализација, инфраструктура). Руководеће структуре прихватају одговорност локалне управе у том процесу и имају искуство у покретању самосталних иницијатива, сарадњи са другим релевантним актерима, међу којима је посебно важна сарадња са ромским невладиним организацијама (НВО) које раде на територији ГО Црвени Крст и подршка раду тих НВО: НВО РТВ Нишава – партнерство засновано на уговору, RomaWorld продукција, Удружење Ромкиња „Освит“ итд., као и сарадња са Регионалном канцеларијом Националног савета Ромске националне мањине. Неке од досадашњих иницијатива покренутих од стране општинског руководства су одабране и публиковане од стране Сталне конференције градова и општина (СКГО) као примери добре праксе у оквиру борбе против социјалне искључености, у публикацији Побољшање положаја Рома на територији Градске општине Црвени Крст. Поједини руководиоци ове ГО имају и лично искуство одрастања и живота непосредно уз ромско насеље.

Закључак: Руководство ГО Црвени Крст испољава висок ниво разумевања различитих питања укључивања Рома и значаја њиховог укључивања за развој локалне заједнице. Постоји посвећеност питањима укључивања Рома, као и јасна визија даљег рада. Ромска заједница има позитивну слику о локалном руководству, јер је комуникација партнерска и сарадничка.

Руководство ГО Палилула је добро информисано о кључним проблемима Рома на њиховој територији и постоји позитивна мотивација за бављење тим проблемима. Такође, препознаје се значај сарадње са ромским НВО, али она је тек у почетној фази – руководеће структуре знају за постојење и рад ромских НВО и до сада нису успоставиле редовну сарадњу. Директна веза са ромском заједницом је један неформални ромски лидер и руководство општине процењује да то добро функционише. Визија развоја ромске заједнице је **побољшани животни услови Рома** кроз унапређење инфраструктуре њихових насеља, веће укључивање у образовни систем – редовно школовање и преквалификација/доквалификација у циљу стицања занимања и конкурентности на тржишту рада. Комуникација руководства са ромском заједницом ће се тек интензивније развијати кад се обаве сви послови око конституисања локалне власти, тако да

новоуспостављено руководство је више посредно (преко неформалног ромског лидера), него директно, препознато од стране ромске заједнице.

Закључак: Новоуспостављено руководство ГО Палилула разуме проблеме социјалног укључивања Рома, има позитивну мотивацију да се бави њиховим решавањем, као и визију будућег рада у тој области. Евидентан је недостатак искуства у овој области код актуелног руководства, као и проблем недостатака информација о раду претходне локалане власти на укључивању Рома у Палилули.

- Политике и праксе локалне управе и локалних институција

На нивоу локалне управе ГО Црвени Крст не постоје писане, експлицитне политике и/или развојни програми за укључивање Рома. Такође, тренутно нема реформи локалне управе који би водиле унапређењу рада са грађанима, укључујући и грађане ромске националности.

Могу да се идентификују неке имплицитне политике и неписане праксе рада. С обзиром да се ГО развила из некадашње месне заједнице, постоји политика одржавања доброг и али не формалног контакта са грађанима, укључујући и грађане ромске националности. По месним канцеларијама постоје Савети грађана у којима има и Рома, тако да они непосредно комуницирају о својим потребама локалној управи. С обзиром да ГО Црвени крст обезбеђује бесплатну правну помоћ у просторијама Општине, равноправни корисници те услуге су и Роми. Уобичајене бирократске процедуре управе представљају општу препреку за све грађане. Та препрека је већа за Роме, нарочито за оне који нису елементарно упућени у процедуре и надлежности локалне управе ГО. Иако не постоје институционализоване процедуре и механизми који олакшавају приступ Рома локалној управи, у свакодневној пракси то се решава упућивањем Рома на оне запослене који најбоље познају питања ромске популације и највише раде са њима. У ГО Црвени Крст, то су Начелник управе и самостална сарадница за предузетништво. Иако званичне функције ових особа нису у непосредној вези са питањима мањина, они имају највише искуства у раду са Ромима и били су кључне особе за претходно помињане примере добре праксе на инклузији Рома. Координатор Регионалне канцеларије националног савета Рома који се налази на територији ГО Црвени Крст је такође особа која олакшава приступ ромске заједнице различитим правима и услугама. Оба механизма су *ad hoc* развијени.

Актуелно стања укључивања Рома, не указују на постојање директне дискриминације Рома од стране локалне управе. Такође, нема ни индиција индиректне дискриминације, иако се она не може искључити, с обзиром да је заснована на стереотипима и предрасудама за које је познато да се тешко мењају, као и да су неке њене форме врло суптилне. Сви грађани, укључујући и Роме, имају на располагању стандардне процедуре подношења жалби и приговора на рад и понашање локалне управе, у складу са Законом. Ниједна локална управа, ни локална самоуправа не може да развија посебне процедуре жалбе за Роме.

Закључак: ГО Црвени Крст нема писане, експлицитне политике и/или развојни програм за укључивање Рома, већ постоје имплицитне, неписане политике у овој области и неписане праксе рада. Најважније имплицитне политике су: (1) одржавање доброг али не формалног контакта са грађанима ромске националности (Савети грађана); (2) пружање информативне и техничке помоћи Ромима у остваривању права; (3) обезбеђивање бесплатне правне помоћи свим грађанима, укључујући и Роме; (4) развијена и добра партнерска сарадња са ромским НВО сектором; (5) испитивање потреба ромске заједнице засновано на непосредној комуникацији са становницима ромских насеља; (6) комуницирање различитих административних процедура Ромима преко представника локалне управе који су најупућенији у њихове потребе (Начелник управе, сарадница за предузетништво) и кроз сарадњу са Регионалном канцеларијом националног савета Рома. У политици и пракси рада локалне управе нема формалних показатеља директне дискриминације Рома, а о индиректној нема података, чак ни од

представника ромских НВО. Процедуре жалбе и приговори на поступање локалне управе су регулисане Законом, стандардне су за све грађане, укључујући и Роме и доступне су свима.

На нивоу локалне управе не постоје писане, експлицитне политике и/или развојни програми за инклузију Рома. Већ је напоменуто да, тренутно нема реформи локалне управе који би водиле унапређењу рада са грађанима, укључујући и грађане ромске националности. Могу да се идентификују неке имплицитне политике и неписане праксе рада. По месним канцеларијама постоје Савети грађана у којима има и Рома, тако да они непосредно саопштавају своје потребе локалној управи. С обзиром да се неке услуге, као што су једнократне новчане помоћи, реализују преко служби у ГО, постоји особа која је задужена за комуникацију и помоћ у остваривању ових права чији су претежни корисници Роми. Та особа даје пуну информативну и техничку помоћ Ромима, што је позитивна пракса. С обзиром да ГО Палилула има Канцеларију за бесплатну правну помоћ, равноправни корисници те услуге су и Роми.

Политика испитивања потреба ромске заједнице заснива се на: прикупљању информација преко центра за социјални рад (ЦСР); директном прикупљању информација на терену у насељима (нарочито о комуналној инфраструктури ромских насеља); индиректним закључивању на основу хетеро-извора информисања итд.

Уобичајене бирократске процедуре управе представљају општу препреку за све грађане. Та препрека је већа за Роме, нарочито за оне који нису елементарно упућени у процедуре и надлежности локалне управе ГО. Иако не постоје институционализоване процедуре и механизми који олакшавају приступ Рома локалној управи, у свакодневној пракси то се решава упућивањем Рома на оне запослене који најбоље познају питања ромске популације и највише раде са њима (два већника/це и особа задужена за једнократне новчане помоћи). Поред тога простији ad hoc механизам сарадње између локалне управе и неформалног ромског лидера који олакшава приступ Рома различитим правима и услугама. Неформални лидер је једна врста медијатора између управе и ромске заједнице.

Актуелно стање укључивања Рома, не указују на постојање директне дискриминације Рома од стране локалне управе. Такође, нема ни индиција индиректне дискриминације, иако се она не може искључити, јер може да има врло суптилне форме и заснована је на стереотипима и предрасудама за које познато је да се тешко мењају. Сви грађани, укључујући и Роме, имају на располагању стандардне процедуре подношења жалби и приговора на рад и понашање локалне управе, у складу са Законом.

Закључак: ГО Палилула није развила писане, експлицитне политике и/или развојни програм за инклузију Рома, већ постоје имплицитне, неписане политике у овој области и неписане праксе рада. Најважније имплицитне политике су: (1) комуницирање потреба грађана ромске националности преко Савета грађана; (2) пружање информативне и техничке помоћи Ромима у остваривању права (право на једнократну новчану помоћ и друга права); (3) обезбеђивање бесплатне правне помоћи свим грађанима, укључујући и Роме; (4) испитивање потреба ромске заједнице преко ЦСР, директним прикупљањем информација од неформалног ромског лидера који долази у општину и у ромска насеља (инфраструктура) и индиректним закључивању на основу хетеро-извора; (5) комуницирање различитих административних процедура Ромима преко представника локалне управе који су најупућенији у њихове потребе (два већника/це и сарадница за једнократне новчане помоћи). У политици и пракси рада локалне управе нема директне дискриминације Рома, а о индиректној нема података, чак ни од представника ромских НВО. Процедуре жалбе и приговори, на поступање локалне управе, су регулисане Законом, стандардне су за све грађане, укључујући и Роме и доступне су свим грађанима.

9. Политике и праксе локалних институција

- Центар за социјални рад

Једна од најзначајнијих институција у области социјалне инклузије Рома је ЦСР који функционише као јединствена институција на нивоу Града и нема своје функционалне јединице по градским општинама. Роми чине највећи део корисника услуга ЦСР, и то нарочито услуга једнократне новчане помоћи (која се у делу подношања захтева реализује преко служби градских општина), НСП-а и јавних радова. Политика рада ове институције, поред институционализованих услуга и права подржава и пројектни приступ услугама за Роме, тако да се у сарадњи са Удружењем Ромкиња „Освит“, као носиоцем пројекта, реализује СОС телефон за Ромкиње-жртве насиља у породици, а претходно су реализовани пројекти за Ромкиње и Роме „Школа породичног живота“ (2004. године) и „Ромски сервис“ (2004. године) – оба уз подршку ФСИ.

Процедуре за остваривање права и добијање одређених услуга су исте за све грађане, без обзира на националну припадност. ЦСР нема посебне механизме подршке Ромима у остваривању права, јер раде према јединственој класификацији права и услуга, те нема посебно издвојених који се односе на Роме. Генерално, њихови корисници су представници врло осетљивих друштвених група и у том смислу су запослени свесни своје одговорности у професионалној комуникацији. Експлицитне, агресивне дискриминације Рома нема, али се не може искључити имплицитна која може да има различите форме. Иако ЦСР нема институцију заштитника права корисника, сви корисници имају могућност жалбе или приговора у складу са Законом.

Искуство ЦСР указује да су најчешћи разлози дискриминације Рома уопште, у разним формама друштвеног живота: недовољно препознавање друштвене маргинализованости Рома од стране осталог становништва Града Ниша, претеране генерализације о необразованости Рома, њихово реално друштвено сиромаштво и језичка баријера (уколико не владају српским језиком).

ЦСР препознаје будући проблем са којим ће се Ниш суочити, а за који се не развијају унапред одговарајуће политике приступа – проблем прихвата повратника на основу споразума о реадмисији, међу којима ће бити велики број Рома. Политика прихвата повратника требало би да обухвати услуге: прихватилиште, бесплатна правна помоћ (нарочито око документације) и психосоцијалне подршке.

Закључак: Политика рада ЦСР обухвата: (1) пружање институционализованих услуга (једнократна новчана помоћ, НСП и јавни радови) и иновативних, пројектних услуга Ромима, (2) пружање пројектних услуга кроз партнерску сарадњу са ромским НВО; (3) подстицање професионалне одговорности за комуникацију прилагођену осетљивим групама грађана, што је основна карактеристика свих корисника услуга ЦСР, а не само Рома; (4) исте процедуре за све кориснике (истоветно поступање према свима, иако се услови и стања битно разликују, јесте индиректна дискриминација, према међународним стандардима), у складу са републичким прописима. Није запажена експлицитна дискриминација Рома од стране стручног особља, а о имплицитној нема података, као ни могућности закључивња. Процедуре за подношење жалби и приговора на рад ЦСР су дефинисане Законом и оне су јединствене за све грађане.

10. Савет за људска и мањинска права Града Ниша

Савет за људска и мањинска права, који чине представници српског народа и националних мањина, разматра питања остваривања, заштите и унапређивања националне равноправности у Граду, а посебно у областима културе, образовања и информисања; учествује у утврђивању градских планова и програма који су од значаја за остваривање националне равноправности и предлаже мере за постизање националне равноправности; предлаже изворе, обим и намену буџетских средстава за остваривање националне равноправности; промовише међусобно разумевање и добре односе међу свим заједницама које живе у граду.

Савет за људска и мањинска права, препознао је неопходност доношења Локалног акционог плана за унапређење положаја Рома на територији Града Ниша (у даљем тексту: ЛАП) који

представља низ мера и активности које за крајњи циљ имају унапређење положаја ромске националне мањине у Нишу а у складу са Националном стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња за период од 2016-2025. у правним оквирима и свих осталих међународних, националних и локалних докумената.

Основни циљ ЛАП-а јесте унапређење положаја Рома у Нишу и смањивање неприхватљивих разлика између Рома и осталог дела становништва, а реализација и примена истог биће један од основних приоритета у раду Савета за људска и мањинска права Града Ниш.

11. Проблем запослених у локалној управи за питања етничких мањина и Рома

У последњих петнаест година, на обукама за развој капацитета запослених у локалној управи по питањима мањинских заједница, није се довољно поклањало пажње. Мали број локалних функционера познаје обавезе локалних самоуправа у домену управљања национално мешовитим срединама. Мали број запослених у локалној самоуправи је имало прилике да учествује у неколико обука организованих од стране СКГО од којих су се неке односиле и на партиципацију маргинализованих група у локалној заједници. Ефекти обука за практични рад су били значајни, а нарочито су утицали на боље разумевање потребе за сарадњом са ромским НВО сектором, као и на развијање општинских иницијатива које су касније одабране од стране СКГО као примери добре праксе у социјалној инклузији Рома.

Закључак: Приступ професионалном развоју запослених је реактиван – искључиво се одговара на понуде за обукама које долазе претежно од стране СКГО-а и односе се на донаторски финансиране програме унапређења капацитета локалне управе. За сада нема одговарајућих законских подстицаја да локална управа проактивно приступа питањима обуке запослених, да се бави континуираним испитивањем потреба за обукама и израдом планова и програма. У локалном буџету се не издвајају наменска средства за професионални развој запослених за управљање национално мешовитим срединама.

12. ОБРАЗОВАЊЕ

- Школска управа

Према достављеним подацима о ромским ученицима из 4 основне школе („Радоје Домановић”, „Сретен Младеновић Мика”, „Краљ Петар I” и „Вук Караџић”) на територији Града Ниша сакупљених од педагошких асистената који раде у овим школама, школске 2015/16.године у осми разред је уписано 50 ученика ромске националности. Од тога 43 је приступило завршном испиту, 37 је уписало средњу школу, 7 није приступило завршном испиту и 6 није желело да настави даље школовање.

Што се тиче предшколских група, ОШ „Радоје Домановић“ и „Вук Караџић“ при својим школама имају предшколске групе, те је укупан број уписаних будућих предшколаца ромске националности 34.

Основе школе „Сретен Младеновић Мика“ и „Краљ Петар I“ имају предшколске групе, али нису под ингеренцијом ових школа, већ припадају Предшколској установи „Пчелица“, те не располажемо подацима колико уписане ромске деце има у припремним предшколским групама за наредну школску 2016/17.

Школска спрема грађана ромске националности:

Деца млађа од 15 година	331
Без школске спреме	137
Непотпуна основна школа	290
Основно образовање	125

Средње образовање	39
Више/високо образовање	0
Непозна	1
Укупно	923

Има једног ангажованог педагошког асистента у ОШ „Вук Караџић“, то је Ајша Алић. Нису издвојена финансијска средства за уџбенике за кориснике ромске националности за школску 2015/16, као ни за ужину или школски превоз. Ово је случај и са основним и са средњим школама. У 2015. се не одобравају ни стипендије за средњошколце из буџета локалне самоуправе. Ово су подаци за ГО Црвени Крст.

13. ЗАПОШЉАВАЊЕ

У ГО Црвени Крст нема запослених Рома, тако да нема ни ромског координатора. Тренутно се не сагледава могућност за запошљавање Рома у локалној управи, јер постоји проблем отварања нових радних места у локалној управи, због замрзавања зарада у маси, односно рестриктивне политике запошљавања у јавним службама.

У ГО Палилула нема запослених Рома, али има координатора за ромска питања г-дин Игор Пауновић, који ту функцију обавља волонтерски. Тренутно се не сагледава могућност за запошљавање Рома у локалној управи, јер постоји проблем отварања нових радних места у локалној управи, због замрзавања зарада у маси, односно рестриктивне политике запошљавања у јавним службама.

Закључак: Заједнички закључак за политику запошљавања у ГО Црвени крст и ГО Палилула је то да локална управа не сагледава могућности да и у оквиру постојећих, рестриктивних законских решења, кроз формулисање одређених афирмативних мера развија политику запошљавања Рома у управи, као допринос њиховој друштвеној инклузији. Предвиђа се могућност да повремена флукуација запослених, као и редовни одласци у пензију, отварају могућности да се афирмативном политиком стимулише запошљавање одговарајућих образованих Рома. Као што је наведено ни у једној од ових ГО нема запослених Рома, па ни Рома запослених на одређеним стручним позицијама, као што су саветници/це или координатори/ке.

14. ЗДРАВЉЕ

У Дому здравља Ниш је од 01.04.2009. године почео Пројекат Министарства здравља Републике Србије у сарадњи са Организацијом за безбедност и сарадњу у Европи (ОБСЕ). Две Здравствене медијаторке су смештене у просторијама Службе поливалентне патронаже. Пројекат је имао за циљ унапређење здравља Рома, нарочито жена и деце, побољшање доступности здравствене заштите, нивоа информисаности о здрављу и смањење неједнакости. Здравствене медијаторке покривају на територији Града Ниша 14 насеља и 27 села и то: 1) насеља: 12. фебруар, Београд махала, Чаир махала, Комрен, Бранко Бјеговић, Насеље Никола Тесла, Брзи Брод, Црвена Звезда, Доња Врежина, Пантелеј, Нишка Бања, Сточни Трг, Ново Село, Ћеле Кула и 2) села: Габровачка Река, Медошевац, Бреница, Бубањ Село, Чокот, Доња Студена, Доња Топоница, Доња Трнава, Доње Међурово, Доњи Матејевац, Горњи Матејевац, Хум, Јасеновик, Јелашница, Каменица, Крушце, Лалинац, Малча, Островица, Паси Пољана, Поповац, Прва Кутина, Радикина Бара, Горња Врежина, Сечаница, Суповац, Трупале. Здравствене медијаторке су у периоду од 01.04.2009 - 31.12.2012. обавиле 11.660 кућних посета, вакцинисано је 230-ро деце, а код 430 жена је обављен систематски гинеколошки преглед. Медијаторке раде од 2013. Године, када су обавиле 2.704 кућних посета, вакцинисано је 165-ро деце, а 118 жена је обухваћено систематским гинеколошким прегледом. Следеће 2014. године обавиле су 3.001 кућну посету, вакцинисано је 198-ро деце, а 106 жена је обухваћено систематским гинеколошким прегледом, док 2015. године обавиле су 3.370 кућних посета, вакцинисано је 165-ро деце, а 171 жена је обухваћена систематским гинеколошким прегледом.

У првих пет месеци 2016. године обавиле су 1.617 посета, вакцинисано је 48-ро деце, а систематским гинеколошким прегледом је обухваћено 39 жена. Укупно у периоду од 01.01.2013. до 31.05.2016. здравствене медијаторке су обавиле 10.692 кућне посете, вакцинисано је 511-ро деце, а систематским гинеколошким прегледом је обухваћено 434 жена. Уз њихову помоћ и посредовање, а у сарадњи са Центром за социјални рад, МУП-ом и локалном самоуправом велики број лица ромске националности је остварило право на социјалну и здравствену заштиту и прибавило лична документа.

15. СТАНОВАЊЕ

ГО Црвени Крст и Палилула немају ДПР за насеља у којима живе припадници ромске заједнице. На територијама ових ГО живи око 13.000 припадника ромске заједнице у нелегалним ромским насељима: Београд мала, Шљака, Курвин град, 12 Фебруар, Сточни трг, Мраморска 8, Мраморска 11 и Црвена звезда 21_А. Четири насеља Београд мала, Шљака, Курвин град, 12 Фебруар имају бољу стамбену инфраструктуру – сталне куће, водоводну и канализациону мрежу, струју и асфалтиране улице. Два насеља – Сточни трг и Мраморска 8, имају бољу стамбену инфраструктуру – сталне куће, водоводну и канализациону мрежу, струју и асфалтиране улице. Насеље Црвена звезда 21_А има 90% сталних кућа, али без воде, канализације, струје и без асфалтираних улица. Насеље Мраморска 11 чине привремене куће, а сви остали инфраструктурни услови су исти као и у насељу Црвена звезда 21_А. Укупно око 4.500 Рома живи у четири стара, урбана, нелегална ромска насеља: Сточни трг, Мраморска 8, Мраморска 11 и Црвена звезда 21_А. Два насеља – Сточни трг и Мраморска 8, имају бољу стамбену инфраструктуру – сталне куће, водоводну и канализациону мрежу, струју и асфалтиране улице. Насеље Црвена звезда 21_А има 90% сталних кућа, али без воде, канализације, струје и без асфалтираних улица. Насеље Мраморска 11 чине привремене куће, а сви остали инфраструктурни услови су исти као и у насељу Црвена звезда 21_А.

Закључак: Неопходно је мапирање услова живљења Рома у насељеним местима Града Ниша, унапређење услова становања за Роме у Граду Нишу, адаптација и санација постојећих објеката интеграција становника насеља у окружење у Граду Ниш.

16. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Политика рада ЦСР „Свети Сава“ обухвата: (1) пружање институционализованих услуга (једнократна новчана помоћ, НСП, јавне радове) и иновативне, пројектне услуге Ромима, (2) пружање пројектних услуга кроз партнерску сарадњу са ромским НВО; (3) подстицање професионалне одговорности за комуникацију прилагођену осетљивим групама грађана, што је основна карактеристика свих корисника услуга ЦСР, а не само Рома; (4) исте процедуре за све кориснике, у складу са републичким прописима. Није запажена експлицитна дискриминација Рома од стране стручног особља, а о имплицитној нема података, као ни могућности закључивања, осим чињенице да се према свим грађанима поступа једнако иако се њихови услови битно разликују. Процедуре за подношење жалби и приговора на рад ЦСР су дефинисане Законом и оне су јединствене за све грађане.

Статистика корисника НСП-а по подацима од 26.09.2016.године према националној припадности носилаца НСПа				
	Национална припадност	Бр. Корисника	Жене	Мушкарци
1	Српска	7929	3879	4050
2	Хрватска	4	2	2
3	Црногорска	3	1	2
4	Албанска	1	0	1
5	Мађарска	5	2	3
6	Русинска	3	2	1
7	Македонска	7	4	3

8	Бугарска	5	2	3
9	Словеначка	1	0	1
10	Ромска	574	316	258
11	Влашка	2	1	1
12	Горанска	11	4	7
13	Руска	3	1	2
14	Без одговора	10363	5370	4993
15	Друга	359	177	182
	Укупно	19270	9761	9509

Корисници према место становања	
Улица	Бр. Корисника
Црвена звезда	90
Мраморска	151
Ивана Милутиновића	24
Косте Абрашевића	11
Косовска	9
Уроша Динића	3
Укупно	988
Црвена звезда	89
Триглавска	16
Мокрањчева	9
Укупно	114

17. КУЛТУРА И ИНФОРМИСАЊЕ

У својим стратешким документима Град Ниш подржава развој мултикултуралности, на које се ослањају бројни међународни пројекти преко-граничне сарадње у којима учествује. Према доступним информацијама, две градске општине у којима живи највише припадника ромске националне мањине у последње две године нису расписале ни један конкурс за доделу средстава којима би били финансирани или суфинансирани пројекти из културе. Осим подршке културно спортским манифестацијама у сеоским срединама, на територији ових општина, у којима учествује целокупно становништво, конкретне подршке културним садржајима које афирмишу духовно или материјално културно наслеђе Рома није било.

Град Ниш је у 2015. години расписао конкурс за избор пројеката у култури, на који су се, међу педесет невладиних организација у култури јавиле три ромске НВО. Међу 29 подржаних пројеката, налазе се два пројекта ромских НВО и један који је посвећен књижевном стваралаштву Рома. Из наведеног се може закључити да слику општег стања у култури прати стање културе Рома у Нишу. Тренутно она се своди на ентузијазам појединаца, активиста НВО и већ афирмисаних уметника.

Развој културе захтева системску подршку, уз образовање и информисање, кроз већ постојеће или развијање нових модела и програма и вечу ангажираност локалних управа, поред града.

18. Профил ромске НВО заједнице

У Нишу постоји велики број регистрованих ромских НВО, међутим, тај број не одговара реалном броју активних НВО. Према различитим проценама број активних ромских НВО варира од 10 до 15. По својој структури, могу да се разликују два типа организација – „стара“ удружења која испуњавају своју улогу у области социјалне кохезије, очувања традиције и културе Рома и теже масовности чланства и „модерне“ НВО које по правилу, имају оперативну структуру сачињену од мањег броја особа и баве се врло разноврсним питањима друштвеног живота Рома. Ромске НВО у Нишу су развиле локалну мрежу ромских НВО, неке су чланице

Лиге Рома, а већина женских ромских НВО су чланице женске ромске мреже на нивоу Србије. Поједине организације су чланице различитих регионалних и других међународних НВО мрежа. Ромска НВО заједница у Нишу је врло динамична и слично другим срединама, има и примера изузетно добре сарадње, као и примера појединачних конфликтних ситуација у релацијама између организација. Појединци/ке из ромског НВО сектора су препознати као значајни лидери/ке који су прерасли локални формат и виђени су као такви у ширим размерама. На пример, могу се издвојити примери појединих женских ромских НВО лидерки, а посебно лидера Лиге за Декаду Рома. Према броју реализованих пројеката, разних облика јавног заступања питања Рома и капацитетима саме организације, међу водеће организације спадају Ромска асоцијација студената, РомаВорлд продукција, Махала 1, РТВ Нишава, ЈУРом центар, Удружење Ромкиња „Освит“ и две фолклорне групе.

Као и у другим срединама, и на нишкој ромској НВО сцени има појединачних појава „породичних“ НВО или НВО које су истовремено део профитног сектора, али такве појаве су спорадичне и ретке.

Ромске НВО, али и градске општине и ЦСР имају добру сарадњу са НВО Протека у области различитих пројеката који се односе на економско оснаживање Рома, безбедност локалне заједнице и изградњу капацитета ромских НВО за управљање организацијом и пројектима. У области хуманитарних и психосоцијалних активности, сарадња постоји и са Фондацијом православне цркве „Човекољубље“, а у разним појединачним случајевима и активностима цивилног сектора на нивоу Града и са другим неромским НВО.

Ромске НВО су активно учествовале у изради Стратегије унапређивања образовања Рома у Нишу (2005. године) и Стратегије запошљавања Рома у Нишу (2005. године).

Закључак: У Нишу постоји развијена ромска НВО заједница коју карактерише: (1) постојање већег броја (10-15 активних ромских НВО); (2) издвајање око пет до седам посебно активних и препознатљивих ромских НВО, познатих на НВО сцени Србије и шире; (3) удруживање ромских НВО у различите мреже, од којих је једна Лига Рома; (4) формирање нових НВО у оквиру области економског оснаживања која до сада није била довољно обухваћена радом ромских НВО; (5) сарадња са другим НВО и са институцијама – управама ГО и ЦСР; (6) учешће у процесу доношања развојних одлука – припреми стратешких докумената за образовање и запошљавање Рома у Нишу.

- Програмске активности и капацитети ромских НВО

Програмске активности ромских НВО су врло разноврсне и готово да нема области друштвеног живота која није обухваћена радом неке од ових НВО. Највећи број ромских НВО у Нишу остварује своје програме у следећим областима друштвеног живота: развој ромске локалне заједнице; људска и мањинска права; женска права; унапређење друштвеног положаја Ромкиња (НВО ЖЕЦ); борба против насиља у породици; образовање; здравствено просвећивање и превенција; комуникација и медијско информисање; друштвени положај младих Рома, (Ромска асоцијација студената Србије); јавно заступање за унапређење комуникације између грађана и структура власти (НВО Центар за активну комуникацију), економско оснаживање Рома.

Буџет организација зависи од развијености пројектних активности, јер је скоро искључиво донаторски, односно заснован на пројектима као механизму прикупљања средстава за рад. Мањи број (око пет) ромских НВО са изграђеним капацитетима има значајне годишње буџете, али већина података о буџету је дискреционе природе и углавном се наводи само приликом пријављивања пројеката на различите конкурсе.

Развијене организације имају радни простор, најчешће на бази дугогодишњег закупа или је код неких НВО неко од водећих чланова/ица уступио сопствени простор за рад организације. Ромске НВО имају подршку развоју својих људских ресурса кроз различите донаторске

програме за изградњу капацитета управљања организацијом, од припреме пројеката до старатешког планирања и финансијског управљања. Већина организација је имала могућности да се едукује, али и даље постоје потребе, јер је НВО сцена динамична, захтевају се нова знања и вештине (као нпр. писање предлога пројеката у складу са проседурама Европске комисије), а и велика је флукуација људи у НВО-ма. Ромске НВО немају стратегије развоја људских ресурса.

Закључак: Ромску НВО заједницу у Нишу карактерише следеће: (1) разноврсност програмских активности које обухватају готово све области друштвеног живота; (2) постојање претежних, али не и искључивих програмских опредељења, односно повремено бављење пројектима који нису у оквиру основних циљева рада организације; (3) диференцирање НВО-а са развијеним капацитетима, препознатљивих и ван оквира Ниша; (4) развој људских ресурса кроз донаторски креиране програме и неразвијеност сопствене стратегије у тој области; (5) претежно решено питање радног простора и основне техничке опреме, као и коришћење модерне технологије у комуникацији.

Највећи број ромских НВО у Нишу има екстензивно искуство у области олакшавања приступа различитим правима за грађане ромске националности, као и у информативним кампањама и активностима јавног заступања. Неколико организација (Ромска асоцијација студената, РомаВорлд продукција, Удружење Ромкиња „Освит“, ЈУРом Центар, као и бројне женске ромске НВО) се интензивно бави оваквим приступом, али за сада нису покренути информативни центри за Роме, као облик НВО програмских активности. Град Ниш, је успоставио одређене механизме сарадње са ромском заједницом у процесу социјалне инклузије, који су већ дали позитивне резултате. Недостају званична, општинска тела која би плански приступила инклузији и у којима би партиципирали представници ромске заједнице.

19. Стратегије Града Ниша

Град Ниш је развио и усвојио следећа стратешка документа:

- Стратегија развоја града Ниша (2007.) у којој су у поглавље Друштвени развој препознате потребе и проблеми Рома у делу који се односи на мањинске групе и на становање. У области стратешких циљева развоја Роми нису посебно издвојени, као што није издвојена ниједна друга група грађана, већ се као најважнији циљеви друштвеног развоја наводе социјална сигурност и лични напредак сваког становника Ниша, као и јачање заједнице и развијање солидарности. Израду Стратегије је финансирала Влада Италије у оквиру СИРП Програма становања и трајне интеграције избеглица у Србији, уз техничку подршку ОН Хабитат Програма и ЕРВЕТ агенције за развој регије Емилија Ромања и у сарадњи са Министарством за инфраструктуру Републике Србије.
- Стамбена стратегија града Ниша (2006.) се у оквиру проблема становања рањивих група бави и Ромима и ИРЛ. У деловима: Неформална и подстандардна насеља и Стамбена ситуација рањивих група наводе се проблеми ромских насеља Сточни трг, Црвена звезда и Београд Мала. У оквиру приоритетних стратешких циљева, формулисан је циљ: Хитно решавање проблема нехигијенских ромских насеља (Сточни трг, Црвена звезда) уз укључивање представника ромске заједнице. Израду Стратегије је финансирала Влада Италије у оквиру СИРП програма становања и трајне интеграције избеглица у Србији, уз техничку подршку ОН Хабитат програма и у сарадњи са Министарством за капиталне инвестиције.
- Стратегија унапређења образовања Рома у Нишу (2005.) чији су основни циљеви: укључивање што већег броја Рома у образовни систем и континуирано школовање на свим образовним нивоима; повећање успешности ромских ученика; утемељење вредности међуетничке толеранције и културних различитости у програме образовних институција у локалној заједници; стварање услова за изражавање и афирмацију ромске културе; повећање запошљавања незапослене ромске популације. Ова Стратегија није оперативно примењивана. Стратегије је настала као резултат подршке Града Пројекту

„Једнаке шансе – интеграција ромске деце и младих у образовни систем“, Фонда за отворено друштво.

Стратегије Града Ниша су урађене кроз широки партиципативни процес који је укључивао формирање одговарајућих радних тела као формално задужених за израду нацрта стратешких докуманата. Радна тела су имала стручну подршку страних и локалних консултаната.

Закључак: Град Ниша има развијене опште стратешке документе у области свеукупног развоја Града и у области становања у Граду, као и у области образовања Рома. За разлику од прва два докуманата, трећи није почео да се примењује. Приоритети и циљеви градских стратешких докумената су комплементарни. ГО Црвени Крст и Палилула немају своје стратешке документе и предстоји им тај правац развоја. ГО Палилула је припремила Нацрт Стратешког плана развоја.

20. Препоруке - Приоритети

1. Имајући у виду бројност ромске популације у Нишу, препоручује се развијање модела Културно –информативног центра Рома на нивоу града.
2. Запошљавање и самозапошљавање засновано на претходној пре и доквалификацији и подстицању предузетништва Рома и Ромкиња, социјалном задругарству и предузетништву; Препоручује се да будући пројекти обједине оба приоритета кроз решења као што је нпр. подстицање стицања квалификације кроз програме пре и доквалификације, који би омогућили запошљавање, самозапошљавање кроз форме удруживања – формирања задруга чије би делатности доприносиле унапређењу услова живота у ромским насељима (прикупљање чврстог отпада и рециклажа; удруживање Ромкиња у задруге за пружање одређених услуга и слично). У прилог овој препоруци иду општа одређења у Стратегији развоја Града, као и препоруке истраживања Рома на територији ГО Црвени крст.
3. Унапређење инфраструктуре, легализације старих, одрживих ромских насеља и хигијене ромских насеља.
4. На нивоу Града је потребно формулисала циљеве за унапређење њихове инклузије развити целовиту локалну стратегију или ЛАП за Роме, са одговарајућим аранжманима за примену.
5. Јачање капацитета РНВО за оснаживање ромске популације у партиципацији и инклузији у друштвену заједницу, кроз тренинге тренера за унапређење вештина Рома за активно тражење посла, развој предузетничких капацитета, регулисање личног статуса и докумената, остварење права и доступност услуга у заједници.
6. Подршка родитељима ромске деце ради унапређења одговорности за образовање деце, кроз едукације и менторски рад, финансијске и друге подстицаје.
7. Јачање капацитета РНВО за планирање, управљање пројектним циклусом, мониторинг и евалуацију, комуникацију, лобирање и јавно заступање, прерговарање, резрешавање конфликта и др. са циљем њиховог оспособљавања да буду партнери ЛС/ЛУ, донаторским организацијама и бизнис сектору.
8. Даљи развој већ успостављених партнерстава у области консултовања о питањима безбедности и јавног здравља ромске заједнице (СУП Ниш, Дом здравља, ромске НВО).

**ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА РОМА
ГРАДА НИШ 2016-2018 ГОДИНА**

ОБРАЗОВАЊЕ

Циљ 1:	Обезбеђивање квалитетног предшколског образовања за што већи број ромске деце
Мера 1.1	Обезбедити рад ромских асистената за предшколско образовање током целе године
Носиоци	ГУ Ниш, НВО
Партнери	Асистенти за предшколско, ромске НВО, РЕФ, Министарство просвете, Реинс мрежа Србије
Период	2016-2018
Индикатор	Процењена потреба за ангажовањем асистанта за предшколско на нивоу града. Обезбеђена средства за њихово ангажовање независно од постојања донација.
Мера 1.2	Материјална подршка породицама у стању социјалне потребе чија деца похађају предшколске установе за трошкове боравка деце у установи (ужина, путни трошкови и излети краћи од 4 км и представе)
Носиоци	ГУ Ниш, Центар за социјални рад
Партнери	Црвени крст, ромске НВО, РЕФ
Период	2016-2018
Индикатор	Годишњи обухват деце предшколским ОБ у просеку 70
Мера 1.3	Укључивање активности за обезбеђивање квалитетног предшколског образовања Ромима у годишње планове ГУ
Носиоци	Педагошки асистенти и координатори за ромска питања
Партнери	Ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Годишњим плановима ГУ дефинисане конкретне активности које ће установа предузети у циљу унапређивања НВО рада са ромском децом
Циљ 2:	Обезбеђивање квалитетног основног образовања за сву ромску децу
Мера 2.1	Сарадња свих институција и организација у вези са уписом деце
Носиоци	ЛС, ПУ, ОШ, ЗЦ, ЦСР, ромске НВО, родитељи
Партнери	Министарство просвете, школска управа, просветни саветници у региону и вртићу
Период	2016-2018
Индикатор	Успостављена функционална сарадња наведених институција и организација која води размени информација о: деци стасалој за упис у ОШ, деци која су прошла ППП и њиховим постигнућима, деци која нису прошла ППП и нису добила позиве за упис у ОШ, постигнућима деце на тестовима за процену готовости приликом уписа у ОШ
Мера 2.2	Припрема стручних служби за процену спремности ромске деце за полазак у први разред и примена договорених решења
Носиоци	ПУ, ОШ, Здравствени центар, ромски асистенти обучени за ситуацију тестирања
Партнери	Министарство просвете, Струковне организације, ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Разматрана могућа решења и и уведени неки од облика за унапређивање тестирања - увођење асистента са знањем ромског језика, коришћење теста за израду индивидуалног плана рада, коришћење алтернативног теста
Мера 2.3	Увођење ромских асистената у настави
Носиоци	ОШ, ЛС, Министарство просвете
Партнери	Канцеларија за ЕУ интеграцију у Србији, ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Ромски асистенти у настави ангажовани у школама у којима за то постоји потреба
Мера 2.4	Организовање реализације предмета „Ромски језик са елементима националне културе и историје“
Носиоци	Министарство просвете, Школска управа, Ромске НВО, ученици и родитељи, ОШ
Партнери	Министарство просвете
Период	2016-2018
Индикатор	На основу исказане заинтересованости ученика и родитеља организована настава предмета „Ромски језик са елементима националне културе и историје“
Мера 2.5	Обезбеђивање материјалне подршке породицама чија деца похађају основну школу- обезбеђивање уџбеника, ужине, одеће и обуће, учешћа у свим ваннаставним активностима
Носиоци	ГУ, ОШ, ЦСР
Партнери	Ромске НВО, Црвени крст, МП, Министарство за људска и мањинска права, као и рада и социјалне политике
Период	2016-2018
Индикатор	Материјална подршка обезбеђена породицама за око 80 деце
Мера 2.6	Припрема деце за упис у средње школе укључујући професионалну оријентацију и

	информисање о мерама афирмативне акције
Носиоци	ОШ, средње школе, Национална служба за запошљавање, Педагошки асистент
Партнери	Министарство просвете, Министарство за људска и мањинска права
Период	2016-2018
Индикатор	Сва деца која завршавају основну школу укључена у програм професионалне оријентације и информисана о могућности примене мере афирмативне акције приликом уписа у СШ
Мера 2.7	Укључивање родитеља у савете школа
Носиоци	ОШ
Партнери	Ромске НВО, асистенти у настави
Период	2016-2018
Индикатор	Бар по један од ромских родитеља учествује у раду Савета родитеља основних школа
Циљ 3:	Обезбеђивање што већег обухвата средњом школом
Мера 3.1	Примена мере афирмативне акције приликом уписа у средњу школу
Носиоци	ОШ, СШ, ромске НВО, Педагошки асистент
Партнери	МП, МЉМП
Период	2016-2018
Индикатор	Број ромских ученика уписан применом мере афирмативне акције, број укупно пријављених и број уписан редовном процедуром
Мера 3.2	Обезбеђивање стипендија ученицима
Носиоци	СШ, ромске НВО, родитељи
Партнери	МП, МЉМП
Период	2016-2018
Индикатор	Укључивање у програме стипендија
Мера 3.3	Обезбеђивање менторског рада са ученицима
Носиоци	СШ, струковне и ромске НВО, родитељи
Партнери	МП и струковна удружења
Период	2016-2018
Индикатор	Ученицима којима је то потребно обезбеђен менторски рад
Мера 3.4	Укључивање родитеља у савете родитеља
Носиоци	СШ
Партнери	Ромске НВО, ученици, ментори
Период	2016-2018
Индикатор	Бар по један од ромских родитеља учествује у раду Савета родитеља средњих школа
Циљ 4:	Обезбеђивање што већег обухвата вишим и високим образовањем
Мера 4.1	Професионална оријентација са ученицима средњих школа
Носиоци	СШ, ментори
Партнери	Национална служба за запошљавање
Период	2016-2018
Индикатор	Ученици који завршавају средњу школу обухваћени програмом професионалне оријентације и информисани о могућности примене мере афирмативне акције за упис на више школе и факултете
Мера 4.2	Примена мере афирмативне акције за упис на више школе и факултете
Носиоци	СШ, Универзитети, ромске НВО
Партнери	МП, МЉМП
Период	2016-2018
Индикатор	Број ромских ученика уписан применом мере афирмативне акције, број укупно пријављених и број уписан редовном процедуром
Мера 4.3	Обезбеђивање стипендија за студенте
Носиоци	ЛС, ромске НВО
Партнери	МП, ИОД
Период	2016-2018
Индикатор	Укључивање у програме стипендија
Мера 4.4	Обезбеђивање путних трошкова и смештаја у студентске домове за студенте који студирају у другим градовима
Носиоци	ЛС, ромске НВО
Партнери	МП, МЉМП
Период	2016-2018
Индикатор	Обезбеђен смештај у студентске домове и покривање трошкова пута
Мера 4.5	Обезбеђивање менторског рада са студентима
Носиоци	Ментори из средњих школа, НВО, Универзитети
Партнери	МП, РЕФ
Период	2016-2018

Индикатор	Студенти којима је то потребно обезбеђен менторски рад
Циљ 5:	Унапређивање образовања одраслих Рома
Мера 5.1	Спровођење програма функционалног основног образовања одраслих Рома
Носиоци	ШООО, НСЗ координатори за функционално
Партнери	МП
Период	2016-2018
Индикатор	Покренут програм функционалног основног образовања Рома кога успешно похађа 50 одраслих годишње
Циљ 6:	Праћење реализације ЈАП
Мера 6.1	Укључивање просветних саветника у све процесе
Носиоци	ШУ
Партнери	ПУ, ОПШ, СШ, ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Просветни саветник задужен за праћење образовања Рома активно утиче на спровођење акционог плана у Граду Нишу и шири примере добре праксе и научене лекције на територији града
Мера 6.2	Укључивање просветне инспекције у све процесе укључујући праћење појаве и сузбијања дискриминације у образовању
Носиоци	Просветни инспектори
Партнери	ПУ, ОПШ, СШ, МП, ромске и друге НВО које су се бавиле овом темом, РЕФ
Период	2016-2018
Индикатор	Обезбеђивање приручника за праћење дискриминације у образовању и стварање функционалног механизма за реаговање у случајевима дискриминације

ЗАПОШЉАВАЊЕ

Циљ 1:	Економско оснаживање кроз запошљавање
Мера 1.1	Обука у области покретања властитог бизниса, развоја пословног плана, конкурисања код банака за кредите и зајмове
Носиоци	НСЗ, ромске и друге НВО
Партнери	Међународне организације - СЗО, Светска банка, регионални транзициони центри, надлежна министарства
Период	2016-2018
Индикатор	Број Рома који је покренуо властити бизнис користећи неку од наведених мера
Мера 1.2	Подршка у отварању МСП, приватних служби за запошљавање, радњи, задруга, ортачких удружења и осталих облика предузетничког удруживања
Носиоци	НСЗ, ромске и друге НВО
Партнери	Међународне организације - СЗО, Светска банка, регионални транзициони центри, надлежна министарства
Период	2016-2018
Индикатор	Број Рома који је покренуо властити бизнис користећи неку од наведених мера
Мера 1.3	Финансијска подршка од Националне службе за запошљавање (НСЗ), Републичке агенције за развој МСП-а, Фонда за развој Републике Србије, Гаранцијског Фонда
Носиоци	НСЗ, ромске и друге НВО
Партнери	Међународне организације - СЗО, Светска банка, регионални транзициони центри, надлежна министарства
Период	2016-2018
Индикатор	Број Рома који је покренуо властити бизнис користећи неку од наведених мера
Циљ 2:	Економско оснаживање кроз запошљавање
Мера 2.1	Повећање запошљивости кроз укључивање Рома у обуке које организује национална служба за запошљавање
Носиоци	НСЗ, ромске и друге НВО
Партнери	Међународне организације, регионални транзициони центри, надлежна министарства
Период	2016-2018
Индикатор	Број Рома који су прошли неку од обука. Број Рома радно ангажованих путем јавних радова. Број ромских НВО којима су одобрени пројекти конкурсом јавних радова.
Мера 2.2	Укључивање незапослених Рома у програм јавних радова
Носиоци	НСЗ, ромске и друге НВО
Партнери	Међународне организације, регионални транзициони центри, надлежна министарства
Период	2016-2018
Индикатор	Број Рома који су прошли неку од обука. Број Рома радно ангажованих путем јавних радова. Број ромских НВО којима су одобрени пројекти конкурсом јавних радова.
Циљ 3:	Умањити диспарат између учешћа Рома у укупној популацији и репрезентативности у локалним и државним институцијама

Мера 3.1	Запослити Роме у јавним службама (у складу са процентуалним учешћем у становништву) - Афирмативна акција носиоца власти / државних органа
Носиоци	ГУ Ниш и установе на нивоу локалне самоуправе
Партнери	
Период	2016-2018
Индикатор	Број Рома ангажованих применом ових мера
Циљ 4:	Оснаживање ромске популације за запошљавање
Мера 4.1	Информисање ромске заједнице о покренутим програмима и пројектима у области запошљавања, о остваривању права на запошљавање и могућностима заштите права у случају дискриминације
Носиоци	НСЗ
Партнери	ромске и друге НВО, локални медији
Период	2016-2018
Индикатор	Број људи који је прошао едукације. Број и врста прилога у вези са покренутим програмима.

ЗДРАВЉЕ

Циљ 1:	Побољшање доступности здравствене заштите за ромску популацију
Мера 1.1	Ангажовање медијатора за здравство
Носиоци	Здравствени центар, домови здравља, здравствени медијатор, патронажне сестре, завод за јавно здравље, ромске и друге НВО
Партнери	Министарство здравља, Светска здравствена организација, Светска банка, УНИЦЕФ
Период	2016-2018
Индикатор	Успешна реализација пројеката одобрених од стране Министарства здравља и остали потенцијалних партнерских организација
Мера 1.2	Рад патронажних сестара у ромским насељима
Носиоци	Здравствени центар, домови здравља, здравствени медијатор, патронажне сестре, завод за јавно здравље, ромске и друге НВО
Партнери	Министарство здравља, Светска здравствена организација, Светска банка, УНИЦЕФ
Период	2016-2018
Индикатор	Успешна реализација пројеката одобрених од стране Министарства здравља и остали потенцијалних партнерских организација
Мера 1.3	Спровођење пројеката за унапређење здравља Рома: потпун обухват обавезном имунизацијом, побољшање нутритивног статуса одојчади и мале деце, побољшање репродуктивног здравља, превенција хроничних незаразних обољења, едукација о превенцији ризика код Рома који се баве сакупљањем секундарних сировина.
Носиоци	Здравствени центар, домови здравља, здравствени медијатор, патронажне сестре, завод за јавно здравље, ромске и друге НВО
Партнери	Министарство здравља, Светска здравствена организација, Светска банка, УНИЦЕФ
Период	2016-2018
Индикатор	Успешна реализација пројеката одобрених од стране Министарства здравља и остали потенцијалних партнерских организација
Циљ 2:	Унапређење животног окружења у ромској заједници
Мера 2.1	Анализа хигијенско епидемиолошких услова у насељима
Носиоци	Завод за јавно здравље, ромске НВО
Партнери	Повезивање са програмом јавних радова и програмом унапређивања становања
Период	2016-2018
Индикатор	Побољшана снабдевеност водом за пиће и санитарним уређајима
Мера 2.2	Побољшање услова становања у смислу снабдевености водом за пиће, санитарних уређаја и чувања домаћих животиња
Носиоци	Завод за јавно здравље, ромске НВО
Партнери	Повезивање са програмом јавних радова и програмом унапређивања становања
Период	2016-2018
Индикатор	Побољшана снабдевеност водом за пиће и санитарним уређајима
Циљ 3:	Унапређење остваривање права Рома на здравствену заштиту
Мера 3.1	Помоћ у регистрацији ромског становништва ради остваривања свих права на здравствену заштиту по Закону
Носиоци	Локални ромски координатор и медијатор у здравству, повереник за избеглице
Партнери	Матичне службе, МУП, ЦСР, ромске и друге НВО, Министарство здравља
Период	2016-2018

Индикатор	Броја лица којима је обезбеђена здравствена књижица. Број и структура лица обухваћених обукама.
Мера 3.2	Едукација Рома о правима на здравствену заштиту
Носиоци	Локални ромски координатор и медијатор у здравству, повереник за избеглице
Партнери	Матичне службе, МУП, ЦСР, ромске и друге НВО, Министарство здравља
Период	2016-2018
Индикатор	Броја лица којима је обезбеђена здравствена књижица. Број и структура лица обухваћених обукама.
Мера 3.3	Организовање семинара и радионица ради упознавања медицинских радника са културом и специфичним проблемима ромске популације у циљу смањења могућности дискриминације
Носиоци	Локални ромски координатор и медијатор у здравству, повереник за избеглице
Партнери	Матичне службе, МУП, ЦСР, ромске и друге НВО, Министарство здравља
Период	2016-2018
Индикатор	Броја лица којима је обезбеђена здравствена књижица. Број и структура лица обухваћених обукама.

СТАНОВАЊЕ

Циљ 1:	Свеобухватна и одржива обнова и унапређење услова живљења у ромским насељима
Мера 1.1	Изградња инфраструктурне мреже у ромским насељима – улице, водовод, канализација, електро-мрежа до нивоа у коме се налази суседство
Носиоци	Постојеће градске/општинске комуналне службе. Посебна група формирана при граду/општини која управља и прати реализацију целокупног програма.
Партнери	Независне институције из области становања и урбанизма, становници насеља, ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Израда планова за насеља чији се имовинско-правни статус решава током примене „акционог плана“
Мера 1.2	Поправка постојећег лошег стамбеног фонда у ромским насељима до нивоа минималних стамбених стандарда
Носиоци	Постојеће градске/општинске комуналне службе. Посебна група формирана при граду/општини која управља и прати реализацију целокупног програма.
Партнери	Независне институције из области становања и урбанизма, становници насеља, ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Стамбени објекти за око 20 породица доведени до нивоа који испуњава техничке услове за стамбене објекте
Мера 1.3	Укључивање ромских насеља у градску (локалну/општинску) мрежу социјалних и друштвених сервиса.
Носиоци	Постојеће градске/општинске комуналне службе. Посебна група формирана при граду/општини која управља и прати реализацију целокупног програма.
Партнери	Независне институције из области становања и урбанизма, становници насеља, ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Сви становници насеља укључени у социјалне и друштвене сервисе и службе.
Циљ 2:	Регулисање имовинско-правног статуса стамбених објеката у ромским насељима
Мера 2.1	Израда одговарајуће планске (урбанистичке) документације: а) за сва насеља која већ имају регулисан имовинско-правни статус и б) за насеља за која тек треба регулисати имовинско-правни статус; и регулисање имовинско-правног статуса стамбених објеката: а) у насељима која се налазе на земљишту чији је власник неко од државних институција и б) насељима који се налазе на земљишту које је приватно власништво
Носиоци	Постојећеградске/ општинскеслужбе. РелевантнеНВО
Партнери	Министарство животне средине и просторног планирања и Министарство за мањинска и људска права
Период	2016-2018
Индикатор	Регулисан имовинско-правни статус: Стамбених објеката –насеља која се налазе на земљишту чији је корисник нека од државних институција; Стамбених објеката – насеља на локацијама (парцелама) у приватном власништву. Изградња потребних планова за насеља.
Циљ 3:	Санирање ургентних ситуација
Мера 3.1	Расељавање насеља/ објеката у којима су услови изузетно лоши, и који не могу бити обухваћени процесом унапређења и обнове. Изградња нових станова на одговарајућим локацијама.
Носиоци	Посебна група формирана при граду/општини
Партнери	МЉМП, Постојеће градске / општинске службе
Период	2016-2018
Индикатор	Расељавање; Изградња станова на новим локацијама

Циљ 4:	Интеграција становника насеља у окружење
Мера 4.1	Заједничке акције ромског и неромског становништва
Носиоци	Ромске и друге НВО, спортски центри, Дом културе, школе
Партнери	МЉМП
Период	2016-2018
Индикатор	Организовање спортских, активности чији је циљ укључивање младих у спорстке клубове, друштва и савезе, набавка спортске опреме и организовање турнира.

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Циљ 1:	Јачати саветодавну улогу центара за социјални рад у сарадњи са ОЦД, предшколским и школским установама и радити на интензивнијем укључивању ромске деце и младих у локалне услуге социјалне заштите, са посебним нагласком на децу без родитељског старања и унапређивању програма подршке мајкама путем иницирања и развоја програма подршке ромским породицама са децом у ризику од злостављања.
Мера 1.1	Дефинисати конкретне активности за унапређивање квалитета живота Рома, нарочито деце и младих, преко иновативних и теренских социјалних услуга и социјалног рада са децом у ризику од злостављања и занемариња; успоставити широко локално партнерство (ЦСР, ОЦД); обезбедити средства од донатора и спровести пројекат.
Носиоци	МНРЗС; РЗСЗ; ЦСР
Партнери	МНРЗС; РЗСЗ; ЦСР
Период	2016-2018
Индикатор	Број ромских породица које користе подршку ЦСР. Број ангажованих координатора за рад са заједницом у ЦСР. Удео и број деце ромске националности која су корисници услуга интензивне подршке породици

КУЛТУРА, МЕДИЈИ И ИНФОРМИСАЊЕ

Циљ 1:	Унапређивање и заштита ромске културе
Мера 1.1	Организација манифестације Дани културе и традиције Рома, формирање ромског културног центра
Носиоци	ГУ Ниш, Ромске НВО
Партнери	Министарство културе, Локални медији, страни донатори (ЕК, Делегација ЕУ, Ипа фондови, и остали ЕУ предприступни фондови)
Период	2016-2018
Индикатор	Манифестација Дани културе и традиције Рома се редовно одржава, оформљен ромски културни центар
Мера 1.2	Подршка учешћу ромских КУД-ова на смотрама које се организују у другим градовима и општинама Србије
Носиоци	ГУ Ниш, Ромске НВО
Партнери	Министарство културе, Локални медији, локална предузећа
Период	2016-2018
Индикатор	Учешће ромских КУД на смотрама КУД
Мера 1.3	Организовање драмских радионица за едукацију младих који се аматерски баве глумом
Носиоци	ГУ Ниш, Ромске НВО
Партнери	Министарство културе, Локални медији, локална предузећа, страни донатори
Период	2016-2018
Индикатор	Број младих који је прошао обуку кроз драмске радионице
Мера 1.4	Укључивање литературе ромских аутора и литературе на ромском језику у фонд градске библиотеке и његова промоција
Носиоци	ГУ Ниш, Библиотек Ниш, Ромске НВО
Партнери	Министарство културе, Локални медији, локална предузећа, страни донатори
Период	2016-2018
Индикатор	Библиотека Ниш успоставља фонд
Мера 1.5	Прослава Светског дана Рома
Носиоци	Ромске НВО
Партнери	ГУ Ниш
Период	2016-2018
Индикатор	Редовно обележавање празника
Циљ 2:	Остваривање права на информисање на језику националне мањине и на правовремено информисање
Мера 2.1	Укључивање програма на ромском језику у локалне радио и ТВ станице

	и финансијска подршка постојећим ромским медијима
Носиоци	Ромске НВО, Министарство културе, Локални медији, ромски медији
Партнери	ГУ Ниш
Период	2016-2018
Индикатор	Програм на ромском језику се емитује на радио и ТВ станицама
Мера 2.2	Обука ромских медијатора за информисање који би извештавали о мерама које се покрећу, промовисали их и пратили њихово спровођење њихово с
Носиоци	МК, МЈМП
Партнери	Локални медији, Ромске НВО, ГУ
Период	2016-2018
Индикатор	Ромски медијатори прате спровођење програма и адекватно извештавају

УСПОСТАВЉАЊЕ СТРУКТУРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЛАП

Циљ 1:	Успостављање Структура за спровођење ЛАП
Мера 1.1	Формирање интерсекторског тела-радне групе за координацију спровођења ЛАП
Носиоци	ГУ Ниш, СЈМП, Канцеларија за ромска питања
Партнери	Локалне институције, ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Интерсекторско тело се састаје на 6 месеци и координира спровођење ЛАП-а
Мера 1.2	Јачање капацитета ромских НВО- обезбеђивање опреме и потребних обука
Носиоци	ГУ Ниш
Партнери	НВО које пружају обуке, донатори, МЈМП
Период	2016-2018
Индикатор	Обезбеђена техничка средства за рад ромских НВО и континуирана обука
Мера 1.3	Успостављање система мониторинга и евалуације
Носиоци	ГУ Ниш
Партнери	Интерсекторско тело
Период	2016-2018
Индикатор	Дефинисане структуре које ће спроводити мониторинг, начин прикупљања постојећих и података који недостају, као и исходни индикатори
Мера 1.4	Функционисање канцеларије за ромска питања и ромски културни центар
Носиоци	ГУ Ниш
Партнери	Донатори, ромске НВО
Период	2016-2018
Индикатор	Канцеларије за ромска питања несметано функционише сарађујући са ромским НВО и свим институцијама система, обезбеђујући административну подршку интерсекторском телу, учествује у обезбеђивању и подонација и покретању програма и пројеката

У буџету Града Ниша, предвидети за сваку годину најмање **5.000.000,00** динара, укупно за све горе наведене приоритетне области.

Прилог 1. Решење о оснивању Радне групе

Република Србија
Град Ниш
ГРАДОНАЧЕЛНИК

Број: 878 /2016-01

Датум: 17.03. 2016. године

На основу члана 54. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. 88/2008), Градоначелник Града Ниша доноси

РЕШЕЊЕ

I

Образује се Радна група за израду Акционог плана за спровођење Стратегије за унапређење положаја Рома у Нишу (у даљем тексту: Радна група), у следећем саставу:

- председник Радне групе
Славица Андонов, председник Савета за људска и мањинска права
- потпредседник Радне групе
Светозар Алексов, члан Градског већа Града Ниша
- чланови Радне групе
 1. Сања Јефић Бранковић, Канцеларија за људска и мањинска права
 2. Кариман Алијевић, члан Савета за људска и мањинска права
 3. Осман Балић, YuRom centar Ниш
 4. Ајша Алић, педагошки асистент
 5. Туркијан Реџеџи, Продукција Roma World
 6. представник Националног савета ромске националне мањине
 7. представник Полицијске управе Ниш
 8. представник Националне службе за запошљавање
 9. представник Центра за социјални рад "Свети Сава" у Нишу
 10. представник Дома здравља Ниш
 11. представник Школске управе Ниш
 12. представник Управе за културу
 13. представник Управе за планирање и изградњу

II

Задатак Радне групе је да изради Акциони план за спровођење Стратегије за унапређење положаја Рома у Нишу, који ће обрадити кључне теме у области заштите и унапређења положаја Рома на територији Града Ниша.

III

Решење доставити именованим члановима Радне групе и архиви Градоначелника

ГРАДОНАЧЕЛНИК

Проф. др Зоран Перишић